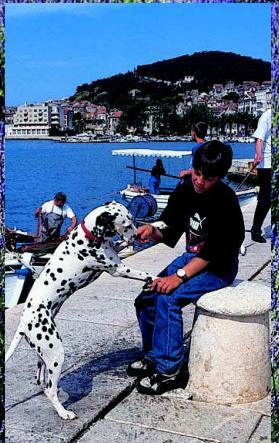

ŽIVI ARHipelag U HRVATSKOJ

KUDA PLOVITI, ŠTO VIDJETI
S POMORSKIM KARTAMA, JUŽNI DIO

ž i v i a r h i p e l a g

Bit će vas vodič kroz prekrasni i očaravajući hrvatski arhipelag. Posljednjih petnaest godina plovio sam Mediteranom i opisao svoja iskustva u knjigama "Život na brodu", "Plovیدba Mediteranom" i "Plovیدba antickim vodama". Krajem osamdesetih moja žena i ja plovili smo nekoliko godina dalmatinskim otocjem i bili očinjeni njegovom ljepotom, kulturom i povijesku. Napisao sam nekoliko članka o tome i počeo prikupljati materijal za knjigu, ali onda je počeo rat pa su moji planovi odgodeni. Optplovili smo istočno prema Turskoj. S mirom i vjerom u budućnost Hrvatske, vratili smo se i mi ovoj zemlji koja više nego jedna može oživjeti ono što Živi arhipelag jest.

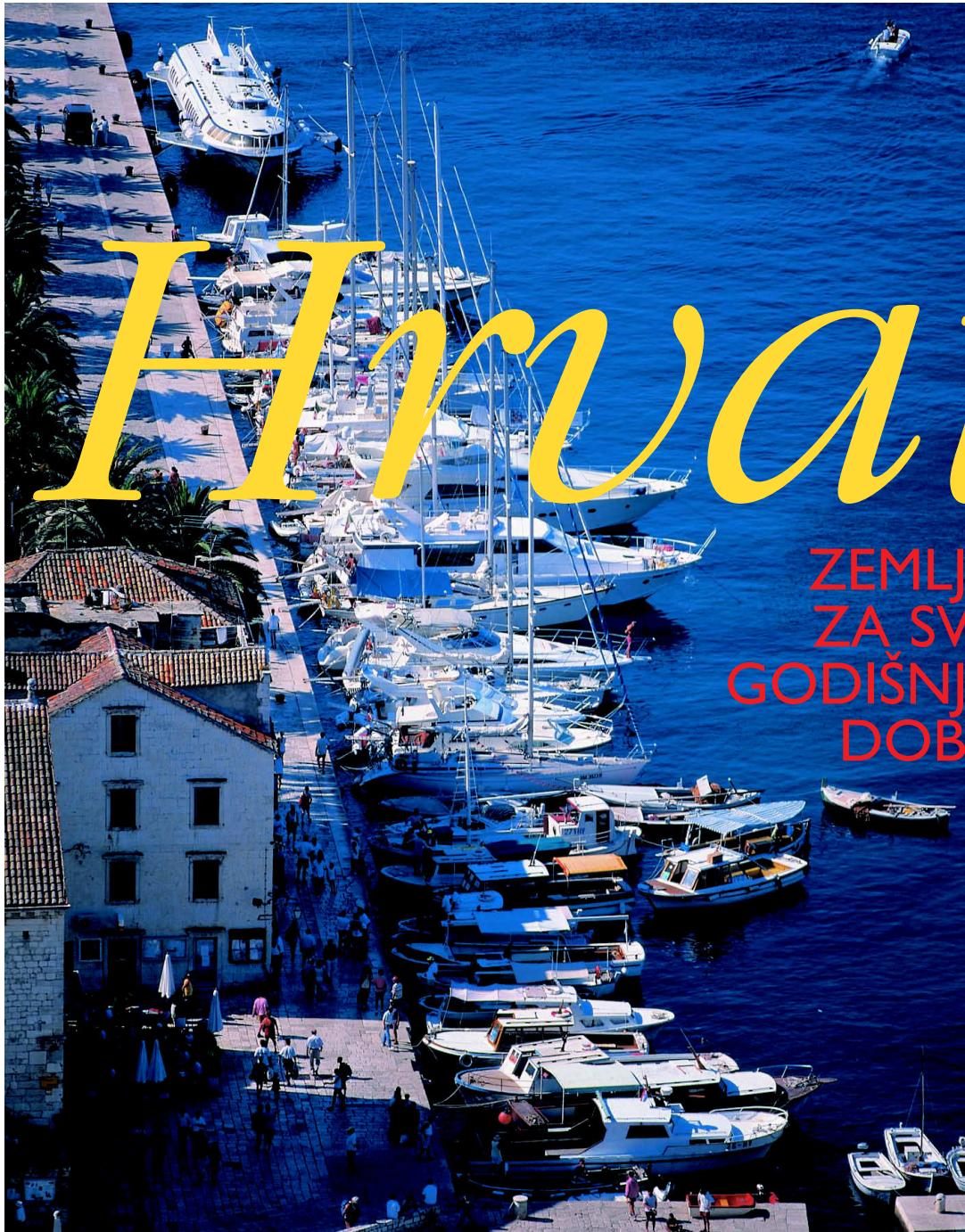
Njedna zemlja na Mediteranu nema tako bogati arhipelag sa 66 otoka, 652 otocića, 389 hradi i 78 grebena. To je jedno od najboljih jedriličarskih područja na svijetu. U upitniku koji je izšao u američkom časopisu "Svijet krstarenja" skupina istaknutih nautičara ocijenila je hrvatski arhipelag, uz Karipsko otocije, kao najlepše jedriličarsko područje na svijetu. U ovoj zemlji s tisuću otoka čekaju vas upjecatljiva iskustva u čistoj, nedirnutoj okolini, u zemlji otoka s tradicijom i povijesnu koja datira od davnih vremena.

Ne zanete! Uzivate u jedinstvenim otocima, gostoljubivom naru, prekrasnoj tradicionalnoj odjeći, pjesmi i plesu. Uživate u mirisu lavandinih polja i u ljepoti starih čvornatih maslin. U strogoj jednostnosti vinograda i odlicnim lokalnim vinenima!

Pozrazite više od uobičajenih tehničkih informacija o hotelima i muzejima, navedenih u turističkim prospektima. I provadite u arhipelagu dudu dimenziju – upoznajte pravu autentičnu Živi arhipelag.

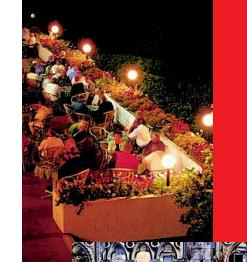
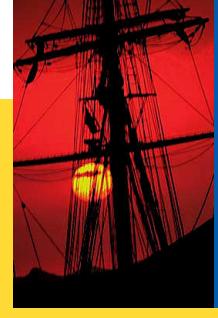
Ebbe Gustafsson Švedski Bivši ravnatelj Narodnog sveučilišta Novimontovac "Skepparden" Stužbenog časopisa Švedskog jedriličarskog kluba. Autor mnoštva plovidbi Mediteranom. Član uprave Švedskog jedriličarskog kluba, koji ima 35.000 članova. Bio je predsjednik Švedskog jedriličarskog kluba za Mediteran.

Hrvatska

ZEMLJA ZA SVA GODIŠNJA DOBA

HVAR

Ovo je Hrvatska. Nigdje u Europi nećete pronaći na tako relativno malom području takvu različitost krajolika i tako blagu klimu kao u Hrvatskoj. Sa 2600 sunčanih sati godišnje i temperaturom mora od 25 do 27 stupnjeva, ova obala i otočje spadaju među najsunčanija područja na Mediteranu.

Hrvatska ima arhipelag s više od tisuću otoka. To su ostaci Dinarida koji su prekrivali ovo područje prije mnogo milijuna godina, i kasnije potonuli u more. Danas se samo vrhovi uzdižu kao otoci te čine jedan od najvećih arhipelaga na Mediteranu.

Na sjeveru je poluotok Istra s izrazito razvedenom obalom i mnogo odlično zaštićenih uvala. Tu su smješteni neki od najljepših gradova u Hrvatskoj, čija povijest datira iz antičkih i bizantskih vremena, te doba renesanse.

Otocu i Kvarnerskom zaljevu, južno od Istre, pružaju intenzivan i neodoljivi doživljaj prirode, posebno Cres, drugi po veličini otok na Jadranu, na kojem se gniazdi bjeloglavci sup. Tu je i Vransko jezero sa "slatkim" podvodnim izvorima, odakle se pitkom vodom opskrbljuju i Cres i susjedni otok Lošinj. Očaravajuća ještakva čekaju vas u starom mitskom gradu Osoru, na južnom rtu Cresa, naseljenom još u neolitiku. Privući će vas bogatstvo kulturne i povijesne baštine otoka Krka, sa stariim tvrdavama i riznicama umjetnina iz doba Venecije, u gradu Krku, ili čuvena Bačanska ploča, najstariji pisani spomenik na hrvatskom jeziku. Posvuda u Hrvatskoj privlači čudesna mješavina veličanstvene prirode i tisućletne kulture!

Ako se udaljite od obale nekoliko kilometara u unutrašnjost Istre, kao da ste se vratili stotinu godina u prošlost. Na brežuljcima su smješteni privlačni gradići poput Buja i Grožnjana, a u dolini rijeke Mirne turistička je atrakcija Motovun, Bijeli grad, na 300 m nadmorske visine. Istočno od Rijeke uzdiže se romantično gorsko područje - Gorski kotar s gustim šumama i odličnim pješačkim stazama.

U unutrašnjosti,istočno od Kvarnerskog zaljeva području su veličanstvene prirode, prije svega planina Velebit s obiljem divljeg životinjskog svijeta i zadržujućim pogledom niz 400 m duboki klanac Velike Paklenice. Istočno od Velebita je čudo prirode - nacionalni park Plitvice. Skriven u gustim šumama - u divljem krajoliku - niz je od 16 jezera s nekoliko vodopada, a najveličanstveniji je od njih pored sela Plitvica, gdje se voda obrušava u rijeku Koranu s visine od 76 m.

Posjet 900 godina starom gradu Zagrebu, političkom, kulturnom, gospodarskom i znanstvenom središtu Hrvatske, nalikuje dolasku u klasični srednjoeuropski grad, poput Beča ili Budimpešte. U slikovitoj okolici Zagreba, gdje je i nekoliko čuvenih ljevkovitih kupalista, sjevremeno je hrvatsko i madarsko plemstvo podiglo svoje palače i barokne dvorce okružene velikim imanjima.

OKUSITE HRVATSKU

DALMATINSKI SPECIJALITETI

Imam toliko predivnih spomenika iz Hrvatske: ljepota Kornatskog otočja, vodopadi Plitvičkih jezera, slapovi rijeke Krke, ušće rijeke Neretve...

Sjećam se i slasnih, primamljivih mirisa hrvatske kuhinje: pečeni istarski svinići but i domaća kobasice, tjestenina s tartufima, usoljeni lubin, školjke na zaru, lazanje s jastogom, grdobim u listovima vinove loze, njoki s račićima, rolada od kunića i divlje šparoge te jela od glijiva.

Hrvatska je kuhinja zaista iznimno kvalitetna i privlačna.

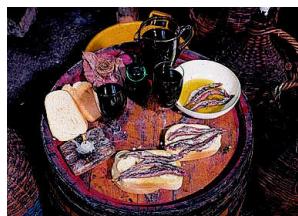
Ako posjetite različite krajeve

Hrvatske, obogatite ćete svoja gastronomski iskustva. Većina otoka i mnogi gradovi duž obale zapravo su posebni gastronomski svjetovi.

U Motovunu, u središnjem dijelu Istre, poslužit će vas ukusnim rižotom od glijiva;

u Grožnjanu domaćim kobasicama;

u Delnicama, u Gorskom kotaru, dimljrenom divjači (medvjede i smeće meso);

POGLED NA DUBROVNIK

u Šibeniku "visovačkom begavicom", ukusnim jelom od janjetine i kiselog ovčjeg mlijeka;

na otocima odlično pripremljenim jastogom, rakovima, ribom, ostrigama i drugim školjkama te kvalitetnim vinima;

na Cresu, Pagu, Braču... pečenom janjetinom, čiji specifični okus potječe od slanih i mirisnih trava. Poznat je brački vitalac, jegulje i žabe iz ušća Neretve, a istarski i dritni pršut na svjetskom su glasu.

Uvjeravam vas da će vam se sir s otoka Paga dopasti kao da je najfiniji francuski!

Iz bogatih vinograda specijalnim talentom domaćih vinogradara nastaju visoko cijenjena vina. Čuvena crna vina uz obalu su teran, merlot i cabernet u Istri, a srednjoj i južnoj Dalmaciji polpo, plavac, babić, pharos, bogdanuša, dlinga i postup.

Poznata bijela vina na obali su malvazija, žlahtina, vugava, maraština, pošip i grk.

HRVATSKI HIDROGRAFSKI INSTITUT - KAKO DOBITI INFORMACIJE O PLOVIDBI JADRANOM

HRVATSKI HIDROGRAFSKI INSTITUT

21000 SPLIT
Zrinsko - Frankopanska 161
Tel: +385 (0)21 361 840
Fax: +385 (0)21 347 242
Telex: 26-270 HIRH

RAVNATELJ:
Dr. sc. Zvonko Gržetić
Tel: +385 (0)21 433 344
E-mail: office@hhi.hr
www.hhi.hr

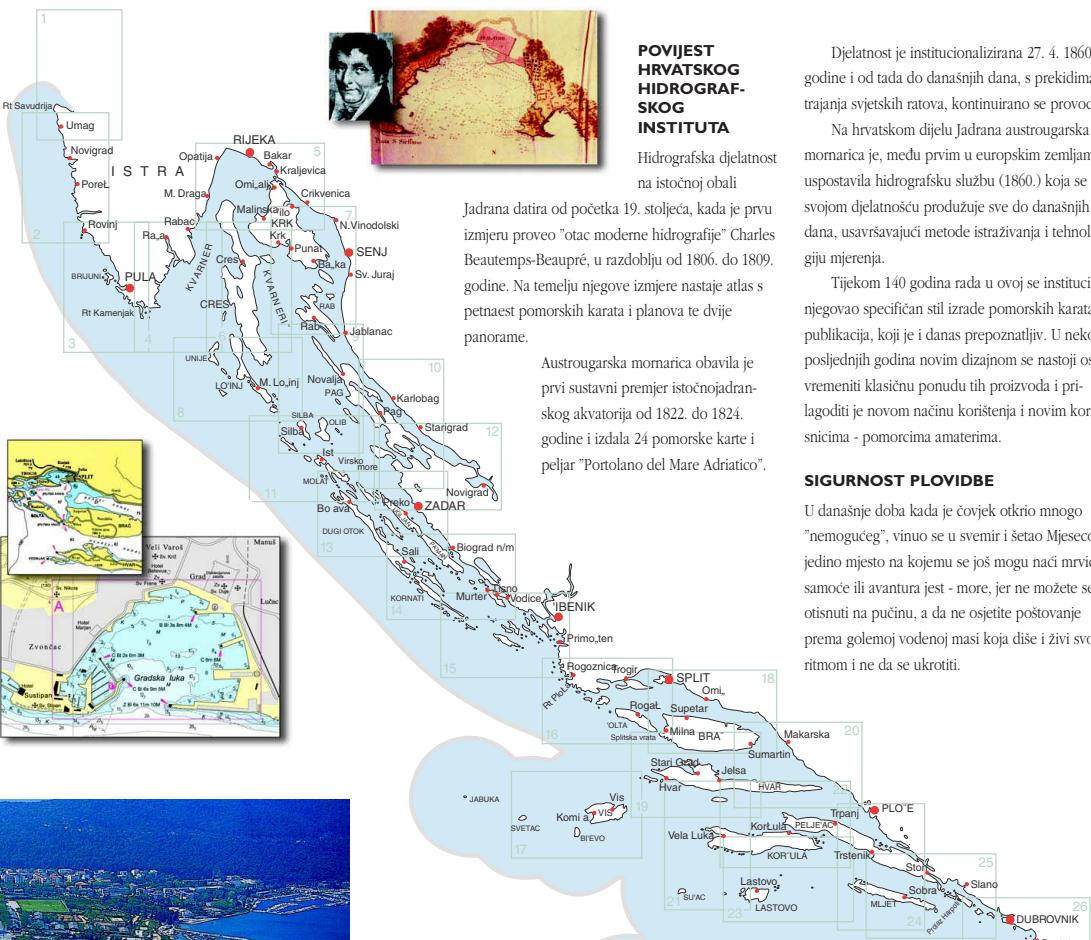
Hrvatski hidrografska institut specijaliziran je u stavanju koja obavljaju hidrografsku djelatnost istraživanja mora radi sigurnosti plovidbe.

Osnovne aktivnosti instituta u okviru hidrografске djelatnosti:

- Sigurnost plovidbe
- Pomorska kartografija
- Hidrografika izmjera
- Oceanografska istraživanja
- Kartografska reprodukcija
- Izdavanje navigacijskih publikacija

HRVATSKI HIDROGRAFSKI INSTITUT

POVIJEST HRVATSKOG HIDROGRAF- SKOG INSTITUTA

Hidrografska djelatnost na istočnoj obali

Jadrana datira od početka 19. stoljeća, kada je prvu izmjenu proveo "otac moderne hidrografije" Charles Beaumont-Beaupré, u razdoblju od 1806. do 1809. godine. Na temelju njegove izmjere nastaje atlas s petnaest pomorskih karata i planova te dvije panorame.

Austrogarska momarica obavila je prvi sustavni premjer istočnojadranskog akvatorija od 1822. do 1824. godine i izdala 24 pomorske karte i peljar "Portolano del Mare Adriatico".

Djelatnost je institucionalizirana 27. 4. 1860. godine i od tada do današnjih dana, s prekidima za trajanja svjetskih ratova, kontinuirano se provodi.

Na hrvatskom dijelu Jadrana austrogarska momarica je, među prvim u evropskim zemljama, uspostavila hidrografsku službu (1860.) koja se svojom djelatnošću produžuje sve do današnjih dana, usavršavajući metode istraživanja i tehnologiju mjerjenja.

Tijekom 140 godina rada u ovoj se instituciji njegovo specifičan stil izrade pomorskih karata i publikacija, koji je i danas prepoznatljiv. U nekoliko posljednjih godina novim dizajnom se nastoji osvremeniti klasičnu ponudu tih proizvoda i prilagoditi je novom načinu korištenja i novim korisnicima - pomorcima amaterima.

SIGURNOST PLOVIDBE

U današnje doba kada je čovjek otkrio mnogo "nemoguće", vino se u svemir i šetao Mjesecom, jedino mjesto na kojem se još mogu naći mrvice samoće ili avantura jest - more, jer ne možete se otisnuti na pučinu, a da ne osjetite poštovanje prema golemoj vodenoj masi koja diše i živi svojim ritmom i ne da se ukrotiti.

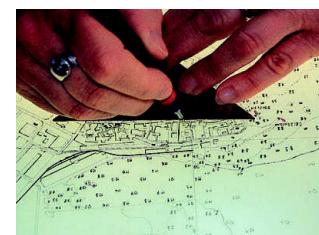
Za sigurnu plovidbu morem potrebno je, osim dobrog poznavanja specifičnosti plovнog područja i vremenskih prilika, imati i dobre priručnike i karte za navigaciju. Hrvatski hidrografska institut u tu svrhu izdaje i održava stotinjak karata različitih namjena i mjerila, te publikacije važne za sigurnost plovidbe pomorcima kojima je more posao, ali i onima kojima je to hobi. Ova publikacija pokusaj je približavanja tradicionalnih krutih zakonitosti pomorske struke ljudima kojima je more hobi i ljubav; zaljubljenicima u avanturu.

Djelatnici hidrografske institute žive s pomorstvom i za pomorstvo, otvoreni su za svu pitanja, zahtjeve i sugestije svojih korisnika. Mnogi pomorci služe se pomorskim kartama i vjeruju ljudima koji su ih za njih izradili, jer - ploviti se mora.

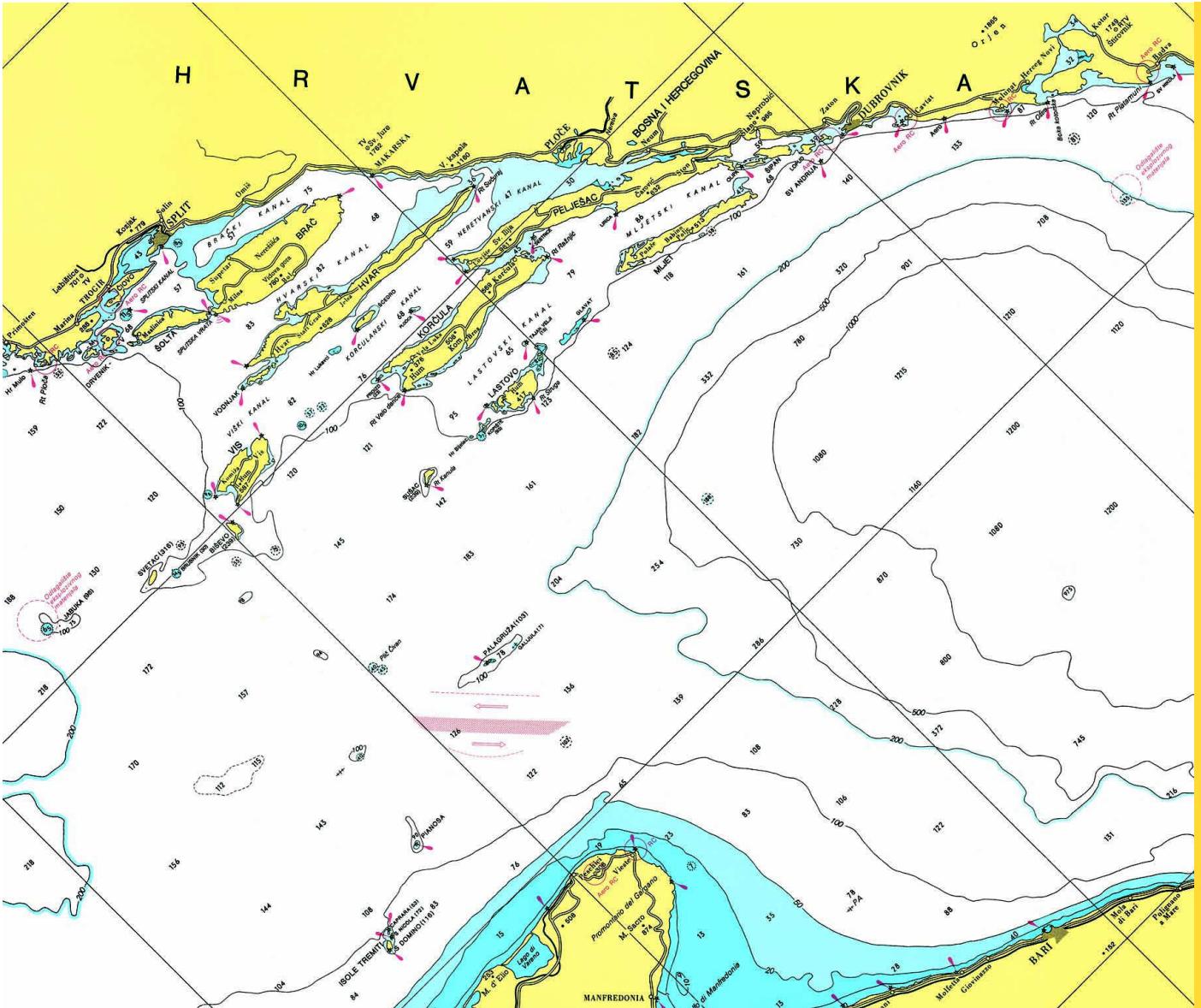
PRODAJA POMORSKIH KARATA I NAUTIČKIH PUBLIKACIJA

1. **PENUL, d.o.o. - Split**
Kopilica 5, 21000 - SPLIT, tel: +385 (0)21 490-709
- **Prodavaonica Split**, Obala Lazareta 1, 21000 - SPLIT, tel: +385 (0)21 591-503, fax: +385 (0)21 585-782
- **Prodavaonica Zagreb**, Mega Nautic Shop, Prisavlje 14, 10000 - ZAGREB, tel/fax: +385 (0)1 6196-480, 6196-481
- **Prodavaonica Pula**, Splitčka 3, 52000 - PULA, tel: +385 (0)52 591-321
- **Prodavaonica Rijeka**, Senjsko pristanište 3, 51000 - RIJEKA, tel/fax: +385 (0)51 213-590
- **Prodavaonica Zadar**, Jurji Bajkinjina 8, 23000 - ZADAR, tel/fax: +385 (0)23 251-051
- **Prodavaonica Šibenik**, Obala oslobođenja br. 2, 22000 - ŠIBENIK, tel: +385 (0)22 212-268
- **Prodavaonica Dubrovnik**, ACI marina Miho Pracat, Mokošica, 20000 - DUBROVNIK, tel: +385 (0)20 454-073
- **Prodavaonica Korčula**, Vinka Paletina br. 176, 20260 - KORČULA, tel/fax: +385 (0)20 711-179
- **Prodavaonica Ploče**, Trg kralja Tomislava 9, 20340 - PLOČE, tel: +385 (0)20 679-271
2. **NAVAL-ADRIA, d.o.o.**
Budinčeva 7, 51000 - RIJEKA
tel/fax: +385 (0)51 267-635
Prodavaonica **NAUTIKA**, 51222 BAKAR
tel/fax: +385 (0)51 761-730, e-mail
3. **INVENTING, d.o.o.**
A. Pomoraca 7/V, 10000 - ZAGREB
tel/fax: +385 (0)1 6523-921
4. **NAVIGATOR**
Riva Amfora 7, Červar-Perat, 52 440 - POREČ
tel/fax: +385 (0)52 436-663
5. **MARINERA**
Obala kralja Petra Krešimira IV br. 11, 23210 - BIograd na Moru
tel: +385 (0)23 384-882
6. **TRINAESTICA-13**,
Ulica kneza Domagoja 3,
23210 - BIograd na Moru
tel: +385 (0)23 383-219
7. **MEHANIC NAUTIC, d.o.o.**
Marka Marulića 22, 22243 - MURTER
tel: +385 (0)22 434-908, 435-062,
fax: +385 (0)22 434-763
8. **BORI LIBRA, d.o.o.**
Trg Slobode 2, 54 470 - UMAG
tel/fax: +385 (0)52 741-934
9. **NAUTIC, d.o.o.**
N.T.C., Zlatna luka, 23 206 - BIBINJE - SUKOŠAN
tel: +385 (0)23 393-958, mob: 098/272-650
10. **NAVIS, d.o.o.**
Obala kneza Trpimira 4, 23 000 - ZADAR
tel/fax: +385 (0)23 213-035
11. **NAVIGO, d.o.o.**
Ul. Nadbiskupa V. Zmajevića 12, 23 000 - ZADAR
tel: +385 (0)23 214-823, fax: +385 (0)23 213-330
12. **GEOSUSTAVI**
Njegoševa 3, 21000 - SPLIT
tel: +385 (0)21 370-861, mob: 091/5378-294
13. **VITAGRAF d.o.o.**
Slogin-Kula b.b., 51000 - RIJEKA
tel: +385 (0)51 322-880, fax: +385 (0)51 212-622
14. **INOX BRAMAR, d.o.o.**
Kralja Zvonimira 112, 22000 - ŠIBENIK
tel: +385 (0)22 337-961
15. **PLANET, t.o.**
B.I. Trogirana 7, 21220 - TROGIR
16. **V.B.Z. d.o.o.**
Tomićeva 2, 10000 - ZAGREB,
tel: +385 (0)1 4812-537

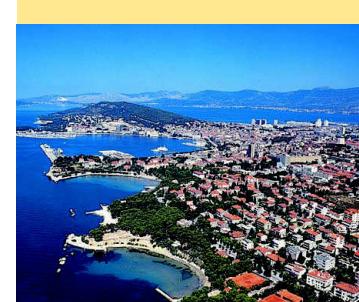
Hrvatski hidrografska institut svoje karte i publikacije prodaje isključivo posredstvom ovlaštenih distributeru.

HRVATSKA OBALA JADRANA

Južni dio

PANORAMA SPLITA

OBILJEŽJA I OZNAKE PODRUČJA

Ukupna površina: 22.216 km²

Površina kopna: 6.355 km²

Površina mora: 15.861 km²

Broj stanovnika: 601.329

Oписано područje dviju županija Šibensko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske obuhvaća srednji i južni dio istočne obale Jadranskog mora od rta Ploče do rta Oštra i otoke u dvije skupine - srednjodalmatinsko i dubrovačko otočje, koji se pružaju u smjeru istok-zapad.

Ovo je područje raznolikih prirodnih ljepota i blage mediteranske klime, a kao raskrije putova prema istoku i zapadu bilo je naseljeno već u neolitiku. U povijesnim razdobljima bilo je poprište osvajanja i naseljavanja od brojnih ilirskih plemena, grčkih i rimske kolonizatora, o čemu svjedoče arheološki nalazi i sačuvani spomenici. Hrvati su dosli u 7. stoljeću i opstali na ovom prostoru u neprekinutoj težnji da se održe i sačuvaju slobodu. U srednjem vijeku i dalje mijenjali su se osvajачi - Mlečani, Neretljani, Otomani, Austrija, Francuska i Italija.

U svjetsku kulturnu baštinu UNESCO-a uvrštena je Dioklecijanova palača, grad-muzej Trogir i Dubrovnik, a delta Neretve Ramsarskom konvencijom uvrštena je na listu važnih vlažnih područja.

Na ovom području bogatom prirodnim ljepotama nalazi se nacionalni park Mljet i park prirode Biokovo. Riblji rezervati su uz rijeke Jadro i Vrliku, a ornitološki rezervat na tri otočića pred Cavtatom - Mrkanu, Bobari i Sutivanu. Park šume su: Marjan (Split), Gornje Čelo i Donje Čelo (na otoku Koločepu), na otočiću Osjak (Vela Luka), u Orebiću i park Suma Hober (Korčula), a zaštićeni krajolici: Vidova gora, Pakleni otoci, otoci Šćedro, Zečevo, Ravnik, kanjon Cetine, dolina Blaca, Kočje na otoku Korčula, Saplunara na otoku Mljetu i otok Badija. Od spomenika parkovne arhitekture najpoznatiji je Arboretum u Trstenu, koji je nažalost u nedavnom požaru teško oštećen, ali je pokrenuta akcija za obnovu.

U priobalju i na otočima klima je mediteranska, s vrućim i suhim ljetima i blagim kišnim zimama, a u zaledu kontinentalna, ali ublažena mediteranskim utjecajem. Temperatura mora zimi gotovo nikada ne pada ispod 10°C, a ljeti dostigne 27°C. Hvar ima 2.715 sunčanih sati godišnje, Split 2.697 sati, Vela Luka 2.671 i Dubrovnik 2.584 sati.

Turistička središta: Bol, Cavtat, Dubrovnik, Hvar, Jelsa, Kaštela, Komiža, Korčula, Lumbarda, Marina, Milna (otok Brač), Orebić, Pakleni otoci (Sveti Klement), Split, Trogir, Tučepi, Vis, Vrgorac, Vrlika.

Marine: Baška Voda, Brela, Drvenik veli, Dubrovnik, Hvar, Korčula, Lumbarda, Marina, Milna (otok Brač), Orebić, Pakleni otoci (Sveti Klement), Split, Trogir, Tučepi, Vis, Vrboska.

Nastanjeni otoci: Brač, Drvenik veli, Drvenik mali, Hvar, Koločep, Korčula, Lastovo, Lopud, Mljet, Šipan, Šolta, Vis.

Gospodarstvo: turizam i ugostiteljstvo, lučki pretovar, željeznički i cestovni transport, trgovina, brodogradnja, prerađivačka industrija, kemijska industrija, ribarstvo, vinogradarstvo i vinarstvo, maslinarstvo, pčelarstvo, stočarstvo, povrтарstvo.

Turizam: kapacitet ugošćenja oko 182.000, hoteli oko 47.000, pansioni, apartmani, kampovi i turistička naselja oko 170.000.

Vozovi u marinama: u moru 2.341, suhih oko 660.

**"Trogir se ljeska
kao vilinski gradić s
kulama i zvonicima
ispred nas, s veleb-
nom tvrđavom i
palmama duž
obale", napisao
sam u brodskom
dnevniku za
vrijeme našeg
prvog boravka,
sada već daleke
1988. godine.**

Duž obale prema jugu mnogobrojna su izvrsna središta, kao u **UVALI SICENICA** i oko 2 km dugackom zaljevu u dnu kojega je naselje **VINIŠĆE**, dobro zaklonite za jahte.

U unutrašnjem dijelu zaljeva Marina, oko 12 km zapadno od Trogira, pred naseљem **MARINA**, lučica je Agana sa 140 vezova na pontonskim gatovima. Na početku 16. stoljeća trogirske vlasti su naredile da se tu sagradi obrambena kula s koje će se njegov posjed braniti od Turaka. Ta velika građevina i danas pruža poseban ugodaj u luci.

Od mog prvog boravka, u **TROGIR** sam se vratio nekoliko puta i lato uskini i slikovitim ulicama između lijepih starih palača. Obično sam pio kavu na glavnom trogirskom trgu i divio se katedrali Sv. Lovre, petsto godina staroj. Gradskoj loži i kuli sa satom (nekada malo renesansnoj crkvi Sv. Sebastijana) u njenoj blizini. Na zapadnoj

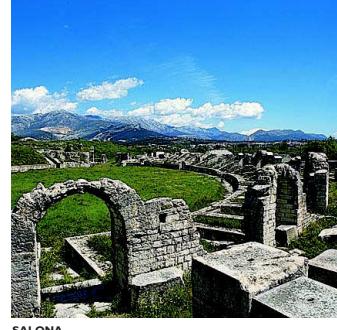
strani trga je palača Ćipiko, a njoj nasuprot Gradska vijećnica sa zanimljivim gotičkim dvorištem te muzej s odjećom i oružjem.

Iako sam nekoliko puta posjećivao Trogir, ponovo sam s uzbudjenjem stajao pred predinim Radovanovim portalom,

djelom majstora Radovana i njegovih učenika iz 1240. godine. Unutar katedrale obično obidem kapelu blaženog Ivana Ursinija, rad Nikole Firentinca iz 15. stoljeća, po mojem mišljenju najlepši renesansni spomenik u Dalmaciji.

KAŠTEL NOVI

SALONA

MASLINICA, OTOK ŠOLTA

plemicka obitavališta, na prostoru od Trogira do Splita.

Za vrijeme turske opsade, u 15. i 16. stoljeću, plemici su gradili utvrđenja na obali, pa je prije petsto godina tu bilo 20 fortifikacija od kojih su sačuvani kasteli u današnjih sedam Kastela.

U Trogiru smo iznajmili automobil, vozili duž obale i posjetili Kaštel.

ŠTAFILJ, NOV, STAR, LUKŠIĆ, KAMBELOVAC, GOMILICU i SUČURAC.

Zadržali smo se dugo u Kaštel Gomilici, očarani starim dvorcem s visokim kulama, opoknanim kanalom ispunjenim vodom te unutrašnjim dvorištem.

U **SOLINU**, oko 5 km sjeveroistočno od Splita, ruševine su stare Salone. Za vrijeme vladavine rimskog imperatora

Augusta, Salona je bila glavni i najveći grad u provinciji Dalmaciji, s gotovo 60 000 stanovnika. Oko 614. godine Slaveni i Avari su grad savršili sa zemljom. Ulogu centra je preuzeo susjedni Split, gdje su mnogi stanovnici Salone našli utočište u

DIOKLECIJANOVO PALAČI.

Posjetili smo **SOLINSKE ISKOPINE**

jednog sunčanog dana, krajem travnja. Okolina je bila prekrivena cvijećem, crveni makovi ukrašavali su ostatak središte svoje države i izgradili naselja duž planinske padine. Kasnije su nastala

sebi dočarati sliku života prije 2000 godina. Samo sam jednom video osta-tke grada većeg od Salone, u Efezu u Tu-rskoj. No, za mene je Salona najznačajnije antičko i ranokršćansko mjesto na svijetu.

Jednoga dana, krajem rujna, posjetili smo ribara Nikolu na otoku **DRVENIK MALI**.

VELI. Sedjeli smo u njegovoj kuhanji dok nam je pričao o životu na otoku. Kad je bio dječak, na Drveniku je živjelo oko 400 stanovnika. Bilo je mnogo obradenih vinograda i više od tisuću ovaca. Danas je tu samo 50 stanovnika i uopće nema ovaca. "Ali ja se ne tuzim. Otkada imamo novo pristaniste, bolje je, snacićemo se."

Nikola nas je odveo u **DRVENIK VELI**.

Upoznali smo luček kapetana Milana, koji nam je s ponosom rekao da je "njegova" luka najzaštitnija u Dalmaciji. U ljetnim mjesecima tu se može usidriti 20 jahti. Marina se gradi, već je izgrađen dugacki lukobran, a gore na uzvisini je restoran i iz njega prekrasan pogled na luku.

ŠOLTA je pravi dragulj među

hrvatskim otočima; zeleni djevičanski otok s uvalama, plažama, otočićima i visokim klijurstastim obalama. Stoljećima su vegetaciju obogaćivali ljudi zasadujući i uzgajajući masline, smokve, bademe, vinovu lozu...

NEKOLIKO MILJA JUŽNJE OD PRIMOŠTENA duboka je uvala Luka Rogoznica, istoimenim naseljem i marinom, prostrano je i dobro zaklonite za brodice. Od rta Ploča ulazi se u područje Splitsko-dalmatinske županije, a Drveničkim kanalom, između kopna i otoka Drvenik Veli i Mali, dolazi do Trogirskog zaljeva. Grad-sponsernik Trogir smješten je na otociću između obale kopna i otoka Čiova. Kaštelanski zaljev plijeni svom ljepotom, a sedam Kaštela, sedam lijepih naselja, niže se pod padinama Kožjaka.

Split, povijesni, tipično mediteranski grad, drugi je po veličini u Hrvatskoj i kulturno je, gospodarski i administrativno središte, najveće županije, Splitsko-dalmatinske. Nasasto oko Dioklecijanove palace, blizu drevne Salone - danas Solina, na 5 km od Splita - privlači brojne turiste i daruje im nezaboravne uspomene.

Prirodne ljepote Šolte privlače su i inspirirale mnoge poznate ljudi. Rimski imperator Dioklecijan tako je 295. godine u uvali **NEČUJAM** izgradio ribnjak. I sada se u bistrom moru mogu vidjeti njegovi kameni ostaci.

Marko Marulić (1450-1524), otac hrvatske književnosti, napisao je nekoliko djelova svoje poeme "Judita" (u kojoj ohraňuje svoje sunarodnjake u borbi protiv Turaka) u vrijeme dok je boravio u Nečujmu. U blizini lučice je skromna kamenka kuća u kojoj je Marulić obično stanovao.

Šolta je raj za jahtaše, sa 24 prekrasne uvale i 4 piotreske lučke - **STOMORSKA, NEČUJAM, ROGAČ i MASLINICA**. Veća mjesta - **GROHOT, GOREHOT, GORNIJE SELO i DONJE SELO** - u unutrašnjosti su otoka, postoje preko 1000 godina i karakteristična su po starinskim kamenim kućama i pločastim krovovima duž vijugastih uličica. U jednoj od dvije crkve u Donjem Selu oltar je napravljen od rimskog sarkofaga - dramatičan susret pogonstva i kršćanstva.

SPLIT

Split je utemeljen kao antičko grčko naselje imenom Aspalathos. Kao i u obližnjoj Saloni, tu su se naselili Grci s otoka Visa, iz antičke Isse.

SPLIT, POGLED S MARJANA

SPLIT, PERISTIL

ACI MARINA, SPLIT

MILNA, OTOK BRAĆ

ZLATNI RAT, OTOK BRAĆ

SUPETAR, OTOK BRAĆ

SUMARTIN, OTOK BRAĆ

Ok 300. godine poslije Krista rimski car Dioklecijan je na tom prostoru sagradio luksuznu palaču u kojoj je boravio sve do smrti.

Naš je prvi dojam o **SPLITU** bio više nego povoljan. Krasan proljetni dan, kavane na otvorenim biley su pune svijeta. Hodali smo uoko prelijepje gradske luke, do Dioklecijanove palače.

Ušli smo u palaču kroz Brončana vrata, prošli podrumne i došli na Peristil. Glavni otvoreni prostor okružuju kolonade od po šest stupova s istočne i zapadne strane. U sjecanju će nam trajno ostati pogled na veličanstven zvonik i na Dioklecijanove mauzolej, koji je kasnije preinačen u katedralu Sv. Duje.

Iako smo već nekoliko puta dolazili u grad, gotovo uvjek odemo u katedralu i divimo se monumentalnim vratnicama iz 1214. godine, s 28 prizora Kristovog života izrežbenih u orahovom drvu.

Uživamo hodajući Dioklecijanovom ulicom koja vodi od Peristila prema sjeveru i svratinu do prekrasne Papalićeve palače, u kojoj je smješten Muzej grada.

SPLIT, DIOKLECIJANOVA PALAČA

SPLIT, DIOKLECIJANOVA PALAČA DANAS

I dalje do novog veličanstvenog doživljaja, do Zlatnih vrata i do spomenika Grguru Ninskog, na uzvisini izvan palače.

Uživanje nam je sjediti u kavani na Narodnom trgu dvice se okolnim fasadama. Palače i druge kuće uokolo trga, iz različitih vremena, slikovita su panorama povijesti grada.

Na oko 30 km od Splita dolazimo do **OMIŠA**, na ušću rijeke Cetine. Iznjimili smo automobile i cestom slijedili rijeku, doživljavajući čudesan prizor njenog probi-

janja kroz planine i stvaranje dubokog kanjona.

Na otoku smo **BRAĆU**. Ime otoka prvi se put spominje u 10. stoljeću. Smatra se da taj naziv potječe od riječi "jelen" (ilički breton, grčki elaphus), pa se često spominje kao Bretanida ili Elafusa. Brač je posebno zanimljiv zbog brojnih arheoloških nalaza - ilirske grobovi, starohrvatske bazilike...

Na tom je otoku posebno važna djelatnost kamenoljarstvo. Bracki je kamen

poznat u cijelom svijetu i korišten je za gradnju mnogih zgrada, primjerice Bijele kuće u Washingtonu.

Dok smo jedrići uokolo Brača, nailazili smo na idilične i slikovite male gradice duž obale, ali smo i u unutrašnjosti otoka imali mnogo fascinirajućeg doživljaja. Unajmili smo automobil i u manjim mjestima kroz koja smo prolazili vidjeli drevne starinske kuće i stare crkve, a zadržavali se nesto duže u srednjovjekovnim gradicima

kao što su **SELCA, GORNJI HUMAC, GORNJI HUMAC**.

PRAŽNICE, NEREŽIŠĆA i LOŽIŠĆA.

No, za nas nautičare luke i gradovi gledani s mora posebno su doživljaj.

MILNA je najzaštićenija, a možda i najljepša luka na Braču. Od svih slika koje čuvam u mislima izabrali bih kao nezaboravnu pogled iz ACI marina na luku Milnu sa starim ribarskim kućama i župnom crkvom Gospe od Blagovijesti.

BOBOVIŠĆE je naselje u dugakoj uvali, koja se na kopnu nastavlja u duboku udolinu. Na južnoj obali vidi se utvrđena barokna ljetna rezidencija iz 18. stoljeća, a na drugoj strani kuća obitelji Nazor. Vladimir Nazor, jedan od najpoznatijih hrvatskih pjesnika 20. stoljeća, proveo je djelatnijstvo i djecaštvo u Bobovišću.

Želio bih opet sjediti u staroj kući s mojim bratom i sestrama i čitati knjigu pri svjetlu sijeca na stolu dok se jesenski sunčar spušta na luku", zapisao je pjesnik u jednoj svojoj knjizi.

Ispred Nazorove kuće "sjedi" njegov spomenik, koji ga prikazuje u dubokom razmišljanju.

SUTIVAN je mali dražesni gradić s palmama duž ulica i mnoštvom ljetnikovaca uokolo mjesa. U luci je privlačan ljetnikovac Kavanjinov dvori, u baroknom parku, građen od 1690. do 1705. godine.

Naša je najljepša spomenika iz Supetra veličanstveni mauzolej pripadnika obitelji Petrinović, s njihovim portretima i skulpturama. Na groblju izlaze mauzoleji nekoliko je lijepih kamnenih skulptura (Pieta) - rad supetarskog kipara Ivana Rendića.

Kada se dođe do mjesta **SPLITSKA**, svakako se mora posjetiti **ŠKRIP**, najstarije naselje na Braču. Najljepša i najzanimljivija zgrada na otoku je kaštel obitelji Cerinić iz 16. stoljeća.

PUČIŠĆA, u duboko uvučenoj uvali, centar su kamenoljeparske industrije i obrta, s tri velika kamenoloma u blizini. Za obranu od turskih napada oboren je kaštel izgrađen 1467. godine, a kroz oko 100 godina izgrađeno ih je još 12. Sedam tih utvrda još je na mjestu i daju poseban ugodaj u luci.

U mjestu **POVLJA** najzanimljivija je ranokršćanska bazilika iz 5.-6. stoljeća,

djelomično sačuvana. U blizini crkve je stara obrambena kula.

SUMARTIN je poznat po dobrim pomorcima, ribarima i brodogradilištu. U malom brodogradilištu u uvalici Lučica grade se i popravljaju dveni brodovi i jahte.

BOL je vrlo lijepo mjesto koje privlači posjetitelje svojom očuvanom prirodnom, atraktivnim plažama (famosni Zlatni rat), lijepim zgradama kakva je palača Lode, divnim trijemom s arkadama ("loža"), gotsko-renesansnom crkvom Gospe od Milosti i dominikanskim samostanom iz 15. stoljeća. U Bolu je bila osnovana prva dalmatinska vinarska zadruga. Svakako probajte izvrsno crno vino boski plavac!

BRAĆ JE NAJVEĆI OTOK SREDNJE DALMACIJE

na kojem je i najviši otoci vrh na Jadranu - Vidova gora (780 m). Većina mjesa na otoku je na njegova sjeverna strana - Sutivan, Supetar, Šplitska, Postira, Pučišća i Povlja. Na južnoj je strani, podno Vidove gore, Bol sa čudesnim šljunčanim rtom Zlatni rat. U Milni, na zapadnom dijelu otoka, jedina je mariša. U unutrašnjosti su interesantna srednjovjekovna mjesa Selca, Gornji Humac, Pražnica, Nerežića, Škrip, Donji Humac i Ložića.